

Andre hensigtsmæssige eller nødvendige ændringer af valglovgivningen

Arbejdsgruppen har, som angivet i kommissoriet, vurderet, om der var behov for at stille forslag til andre ændringer i den gældende valgordning, som var en nødvendig eller hensigtsmæssig følge af en ændret valgkredsinddeling.

Arbejdsgruppen finder ikke som følge af arbejdsgruppens forslag til en ændret valgkredsinddeling anledning til at stille forslag om en ændret fordeling af de 175 mandater, der skal vælges her i landet, på kreds- og tillægsmandater. Der skal som hidtil være 135 kredsmandater og 40 tillægsmandater til fordeling ved folketingsvalg.

Arbejdsgruppen finder heller ikke som følge af arbejdsgruppens forslag til en ændret valgkredsinddeling anledning til at stille forslag om ændrede regler for den stedlige fordeling af det samlede antal mandater og af det samlede antal kredsmandater på landsdelene og den stedlige fordeling af antallet af kredsmandater imellem storkredse, jf. folketingsvalglovens § 10. De nævnte regler bygger i overensstemmelse med grundlovens § 31, stk. 3, på det princip, at der ved den stedlige mandatfordeling skal tages hensyn til indbyggertal, vælgertal og befolknings-tæthed.

Behov for overvejelser om ændring af betingelserne for opnåelse af kredsmandat og for deltagelse i fordelingen af tillægsmandater

Efter de gældende regler i folketingsvalgloven fordeles det antal af de 135 kredsmandater, der er fordelt til den enkelte stor- eller amtskreds, jf. ovenfor, mellem de i stor- eller amtskredsen opstillede partier og kandidater uden for partierne efter den modificerede Sainte-Laguës metode, dvs. ved anvendelse af divisorerne 1,4, 3, 5, 7, 9, osv. De 40 tillægsmandater fordeles på landsplan mellem de partier, der deltager i fordelingen af tillægsmandater, efter den største brøks metode, idet et parti dog beholder eventuelle overskydende kredsmandater. For at kunne deltage i fordelingen af tillægsmandater skal et parti enten 1) have opnået mindst ét kredsmandat eller 2) inden for to af de tre landsdele, landet er inddelt i, have opnået mindst lige så mange stemmer som det gennemsnitlige antal gyldige stemmer, der i landsdelen er afgivet pr. kredsmandat, eller 3) på landsplan have opnået mindst 2 pct. af de afgivne gyldige stemmer.

Udvalgets forslag til ny valgkredsinddeling indebærer, at de nuværende 17 stor- og amtskredse reduceres til 10 storkredse. Det gennemsnitlige antal kredsmandater pr. stor- eller amtskreds uden for Bornholm er i dag (133:16=) 8,3 kredsmandater med en variation fra 4 kredsmandater (Søndre og Vestre Storkredse) til 16 kredsmandater (Århus Amtskreds). Det gennemsnitlige antal kredsmandater pr. storkreds uden for Bornholm vil med arbejdsgruppens forslag blive forøget til (133:9=) 14,8 kredsmandater med en variation fra 10 kredsmandater (Nordsjællands Storkreds) til 21 kredsmandater (Sjællands Storkreds).

Forøgelsen af det antal kredsmandater, der skal vælges for hver storkreds, indebærer, at det bliver lettere for et parti eller en kandidat uden for partierne at få et kredsmandat med heraf følgende adgang for et parti til at deltage i fordelingen af tillægsmandater. Ifølge faglitteraturen om valgsystemer kan det beregnes, hvilket stemmental et parti ved anvendelse af den modificerede Sainte-Laguës metode mindst skal have for enten at have sikkerhed for at opnå et mandat (den øvre spærretærskel) eller mulighed for at opnå et mandat (den nedre spærretærskel). Begge spærretærskler falder, jo flere mandater der er på valg i en storkreds. Til illustration kan nævnes, at forøgelsen af det højeste antal kredsmandater i en storkreds fra 16 til 21 ved 10 partiers deltagelse i et valg indebærer, at den øvre spærretærskel falder fra 5,56 pct. til 4,07 pct., og at den nedre spærretærskel falder fra 3,21 pct. til 2,61 pct.

Arbejdsgruppen har ladet foretage en gennemregning af arbejdsgruppens forslag til en ny valgkredsinddeling med stemmetallene fra folketingsvalgene i henholdsvis 2005, 2001, 1998, 1994, 1990, 1988 og 1987 for at belyse konsekvenserne for mandatfordelingen, såfremt arbejdsgruppens forslag til en ny valgkredsinddeling havde været gældende ved det pågældende folketingsvalg. Beregningerne viser, for så vidt angår folketingsvalget i 1987, at Venstresocialisterne, der ikke opnåede repræsentation ved den nuværende valgkredsinddeling, ville have opnået et kredsmandat i den nye Københavns Storkreds, og, for så vidt angår folketingsvalget i 1990, at Enhedslisten, der ikke opnåede repræsentation ved den nuværende valgkredsinddeling, ville have opnået et kredsmandat i den nye Københavns Storkreds. Ved folketingsvalgene i